

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

29.09.2017

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2017

Αρ. Πρωτ.: 104534

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 5
Πλ. Συντάγματος
Ταχ. Κώδικας : 10180
Πληροφορίες : Ι.Ελευθεριάδου
Τηλέφωνο : 210 3332875

ΠΡΟΣ : - Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & Α.Κ.Ε.
ΚΟΙΝ: - ✓ Βουλευτή κα
Ντόρα Μπακογιάννη
(διά της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην Ερώτηση με Α.Π. 8513/6-9-2017

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής κα Ντόρα Μπακογιάννη και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας διαβιβάζουμε το με αριθμ.πρωτ. 99759/18-9-2017 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, το με αριθμ.πρωτ. 385/18-9-2017 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, το με αριθμ. πρωτ. 4699/1192 Α1/ 26-9-2017 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ & ΤΣ & το με αριθμ. πρωτ. 104473/29-9-2017 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Ιδιωτικών Επενδύσεων.

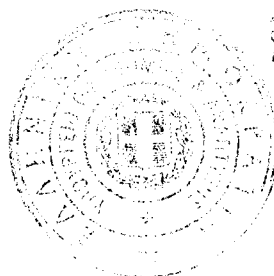
Ο Υπουργός

Δημήτρης Παπαδημητρίου

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφ. Υπουργού
Τμήμα Κοιν.Ελέγχου

Αρ. σελ. απάντησης (1)
Αρ. σελ. συνημμένων (13)
Συνολικός αρ. σελίδων (14)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΣ
ΣΤΟ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ ΤΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Κ.Ο.Ε.

✓

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝ. Δ/ΝΤΗ

Αθήνα 18 - 09 - 2017

Αριθμ. Πρωτ. : 99759

Ταχ. Δ/ση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κωδ. : 101 81
Πληροφορίες: Χ. Παπαγεωργίου
Τηλέφωνο : 210 - 3893533
FAX : 210 - 3838981

ΠΡΟΣ: ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Θέμα: «Η υπ'αριθμόν 8513/06-09-2017 ερώτηση βουλευτή κας Ντόρας Μπακογιάννη»

Θα θέλαμε να επισημάνουμε στην ίδια έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για το α' εξάμηνο του 2017¹ την οποία επικαλείται η κα Μπακογιάννη, καταγράφονται ευρήματα, τα οποία επιβεβαιώνουν τη βελτίωση των δεικτών του συνολικού οικονομικού κλίματος και του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, ενώ θεωρείται ως ρεαλιστική η πρόβλεψη για προσέγγιση του 2% ως ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης για το 2017. Επίσης διαπιστώνονται θετικές εξελίξεις αναφορικά με τη μείωση της ανεργίας, την επίτευξη και υπέρβαση των δημοσιονομικών στόχων, το θετικό ισοζύγιο εγγραφών – διαγραφών επιχειρήσεων και οι ισχυρές επιπτώσεις στον κλάδο του τουρισμού.

Σχετικά με το θέμα των «λουκέτων» η έρευνα αναφέρει επί λέξει: «Στο α' εξάμηνο του 2017 καταγράφηκε για πρώτη φορά θετικό ισοζύγιο εγγραφών - διαγραφών, γεγονός που φαίνεται να σηματοδοτεί την έξοδο από τη φάση ύφεσης και την είσοδο σε μια περίοδο κανονικότητας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΓΕΜΗ το ισοζύγιο εγγραφών – διαγραφών επιχειρήσεων για το α' εξάμηνο του 2017 ήταν θετικό κατά 2,400 επιχειρήσεις». Μπορούμε να επιβεβαιώσουμε την ισχύ αυτών των ευρημάτων τα οποία είναι σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου που έχουμε στη διάθεση μας. Επιπλέον, αναφέρουμε ότι η θετική τάση συνεχίζεται και τους δύο επόμενους μήνες (Ιούλιο και Αύγουστο), ώστε στο σύνολο του οκταμήνου να έχουμε θετικό ισοζύγιο 3.984 εταιρειών (21.210 συστάσεις έναντι 17.226 διαγραφών).

Τα παραπάνω στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι το ισοζύγιο συστάσεων – διαγραφών, παρουσιάζει τάση εξομάλυνσης, με τις διαγραφές να φθίνουν συνεχώς από το 2014 και μετά, ώστε με την ολοκλήρωση του οκταμήνου το ισοζύγιο να έχει αποκτήσει θετικό πρόσημο, προμηνύοντας το κλείσιμο του έτους με θετικό ισοζύγιο συστάσεων – διαγραφών εταιρειών για το 2017.

Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι κατά την περίοδο 2011 – 2014, το ισοζύγιο συστάσεων - διαγραφών ήταν συνολικά αρνητικό με -64.113 εταιρείες (160.096 συστάσεις έναντι 224.209 διαγραφών). Ωστόσο, η περίοδος η οποία ξεκινά από το 2015 μέχρι και τον Αύγουστο του 2017, παρουσιάζει θετικό ισοζύγιο με 1.165 περισσότερες συστάσεις εταιρειών, το οποίο σε συνδυασμό

¹ Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ- Αύγουστος 2017 - Εξαμηνιαία αποτύπωση οικονομικού κλίματος στις μικρές επιχειρήσεις.
<http://www.gsevee.gr/deltiatupou/843-ereuna-aug-2017>

με τη βελτίωση του γενικότερου οικονομικού κλίματος δημιουργεί θετικές προσδοκίες για την περαιτέρω εξέλιξη του.

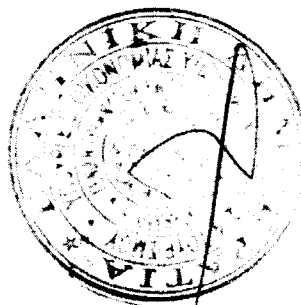
Ως εκ τούτου, η επίκληση των ευρημάτων της έρευνας του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ αναφορικά με τα «λουκέτα» έχει γίνει αποσπασματικά, επιλέγοντας μεμονωμένα στοιχεία και αγνοώντας το γενικότερο αναλυτικό πλαίσιο αλλά και τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα, στοχεύοντας στη δημιουργία παραπλανητικών εντυπώσεων.

Κλείνοντας, πρέπει να επισημάνουμε για άλλη φορά ότι η στείρα ποσοτική αποτύπωση του ισοζυγίου συστάσεων – διαγραφών χωρίς καμία έρευνα και αξιολόγηση των ποιοτικών μεταβολών που συντελούνται στην αγορά (όπως πχ. συγχωνεύσεις, αλλαγές νομικής προσωπικότητας, την αύξηση της μισθωτής απασχόλησης, τη μέση διάρκεια του κύκλου ζωής των επιχειρήσεων, τη διεύρυνση της επιχειρηματικότητας ευκαιρίας έναντι της επιχειρηματικότητας ανάγκης, αλλά και άλλων στοιχείων), στερείται ουσιαστικού νοήματος. Ωστόσο, οι δείκτες και τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεση μας δείχνουν τη βραχυμεσοπρόθεσμη βελτίωση μακροοικονομικών δεικτών αλλά και της κατάστασης διαφόρων νευραλγικών τομέων του εμπορίου.

Ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

Αντώνης Παπαδεράκης

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Πλατεία Κάνιγγος 20,
Τ.Κ.: 102 00, ΤΘ 3437, Αθήνα
Τηλ.: 210-3825790
Fax: 210-3843120

Αθήνα, 18/09/2017

Α.Π.: 385

Προς:
Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης
Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Θέμα: Απάντηση στην Ερώτηση 8513/06-09-2017 της βουλευτή κας. Μπακογιάννη

Σε απάντηση της υπ' αρ. 8513/06-09-2017 Ερώτησης της βουλευτή κας. Ντόρας Μπακογιάννη, σας γνωρίζουμε ότι για το θέμα της αδήλωτης επιχειρηματικής δραστηριότητας, αρμόδιο να σας απαντήσει είναι το συνενωτώμενο Υπουργείο Οικονομικών.

Όσον αφορά το **σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης** της κυβέρνησης, αυτό έχει ως στόχο μια βιομηχανία που θα παράγει προϊόντα υψηλής ποιότητας και υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας, ώστε να γίνει ένας από τους κύριους πόλους ανάπτυξης. Με έμφαση σε μία δυναμική και καινοτόμο μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και σε τομείς όπου η ελληνική οικονομία εμφανίζει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως η αγροδιατροφή, η μεταποίηση, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι μεταφορές και η ενέργεια, το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης εφαρμόζει ένα πλέγμα θεσμικών και χρηματοδοτικών παρεμβάσεων υποστήριξης των επιχειρήσεων. Το Υπουργείο υλοποιεί για πρώτη φορά εδώ και δεκαετίες έναν ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχεδιασμό με ξεκάθαρες προτεραιότητες και στον οποίο υπάγονται όλα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία – τα προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ και τα καινοτόμα χρηματοδοτικά εργαλεία που αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς

1. Για τη χρηματοδότηση της υλοποίησης των στρατηγικών επιλογών του Υπουργείου στον τομέα της μεταποίησης και για την παραγωγική ανασυγκρότηση όλων των περιοχών της χώρας, βασικό εργαλείο αποτελεί το ΕΣΠΑ 2014-2020 και ειδικότερα τα κονδύλια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ). Στο πλαίσιο αυτό, για την ενίσχυση της βιομηχανίας έχουν εγκριθεί έξι προγράμματα της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, συνολικού προϋπολογισμού 470 εκ. ευρώ, τα οποία υποστηρίζουν άμεσα την αναχαίτιση της κρίσης και την ενίσχυση της ανάπτυξης. Τα προγράμματα αυτά, των οποίων οι προσκλήσεις αναμένεται να δημοσιευτούν άμεσα αφορούν τα εξής:

α. Η δράση «**Ενίσχυση της Περιβαλλοντικής Βιομηχανίας**» στην χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων για την επιχειρηματική αξιοποίηση υγρών, στερών και αέριων αποβλήτων και απορριμμάτων τρίτων.

β. Η δράση «**Εξωστρέφεια - Διεθνοποίηση ΜμΕ**» αφορά στην υποστήριξη Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όχι μόνο εκείνων που έχουν ήδη αναπτύξει εξαγωγική δραστηριότητα, αλλά και όσων σχεδιάζουν να προβούν σε εξωστρεφείς ενέργειες με απώτερο σκοπό την επαναφορά των εξαγωγών ως στρατηγική επιλογή της χώρας.

γ. Η Δράση «**Σύγχρονη Μεταποίηση**» αφορά στη χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων Μεσάιων επιχειρήσεων και αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της

μεταποιητικής παραγωγικής βάσης της Ελληνικής Οικονομίας προς νέες ή διαφοροποιημένες γραμμές παραγωγής, προϊόντα και μεταποιητικές υπηρεσίες.

Η δράση περιλαμβάνει τους παρακάτω επιμέρους στόχους:

1. Μεταποιητική διαφοροποίηση – παραγωγικός μετασχηματισμός
1. Ψηφιακή Βιομηχανία
2. Ενεργειακή αποτελεσματικότητα

δ. Η δράση «Ενίσχυση Αλυσίδων Προστιθέμενης Αξίας» αφορά τη χρηματοδότηση σχεδίων ανάπτυξης διεπιχειρησιακών συνεργασιών με τη μορφή κάθετων, ή/και οριζόντιων διασυνδέσεων μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας των εννέα (9) τομέων προτεραιότητας του Προγράμματος. **Στον πυρήνα της Δράσης τίθεται η μεταποιητική δραστηριότητα.**

ε. Η δράση «Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων Τοπικής Εμβέλειας για την Μεταποίηση και Εφοδιαστική Αλυσίδα» επιχειρεί να προσανατολίσει τους επιχειρηματικούς φορείς στις τοπικές οικονομίες προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και λειτουργίας οργανωμένων Επιχειρηματικών Πάρκων διαφόρων κατηγοριών, με βάση τις διατάξεις και ορισμούς του Ν.3982/2011.

στ. Η δράση «Αξιοποίηση Επιχειρηματικής Εμπειρίας - Επιχειρηματική Επανεκκίνηση» αφορά στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων από ανέργους ηλικίας άνω των 45 ετών παρέχοντας ένα πλαίσιο νέων επιχειρηματικών ευκαιριών σε άνεργους που στο παρελθόν είχαν αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα ή διαθέτουν σημαντική επαγγελματική εμπειρία για να το πράξουν προκειμένου να συμβάλει στην επανένταξή τους στην αγορά εργασίας αξιοποιώντας το γνωστικό τους κεφάλαιο.

2. Έχουν αναπτυχθεί μία σειρά από νέα χρηματοοικονομικά εργαλεία, όπως το καινοτόμο Ταμείο Συνεπενδύσεων (EquiFund) και το Ταμείο Επιχειρηματικότητας που μοχλεύουν κατά πολύ τους διαθέσιμους πόρους ενισχύοντας σημαντικά περισσότερους δικαιούχους. Αυξάνεται με τον τρόπο αυτό περισσότερο η ρευστότητα στην πραγματική οικονομία και επιτυγχάνονται πολλαπλά αναπτυξιακά αποτελέσματα. Στην ίδια λογική, παρέχονται για πρώτη φορά, μία σειρά από χρηματοδοτικές διευκολύνσεις, στους υποψήφιους επενδυτές, όπως ο Ανοικτός Καταπιστευτικός Λογαριασμός, που επιτρέπουν την άμεση και απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων.

Αναλυτικότερα, το Δεκέμβριο του 2016 υπογράφηκαν οι υπουργικές αποφάσεις που αφορούν τη σύσταση των νέων ταμείων χρηματοδότησης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω επιστρεπτέων μορφών κρατικών ενισχύσεων που προωθούνται με εξειδικευμένα χρηματοδοτικά εργαλεία, την υλοποίηση των οποίων πρόκειται να αναλάβει το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ Α.Ε.). Ειδικότερα, πρόκειται για τα ακόλουθα ταμεία:

- **Ταμείο Επιχειρηματικότητας II:** Το ταμείο συστάθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 7314/1819/29-11-2016 (ΦΕΚ Β'/3904 Υπουργική Απόφαση) και προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί με δημόσιους (ευρωπαϊκούς και εθνικούς) πόρους ύψους 400 εκ. ευρώ. Σκοπός της σύστασης του Ταμείου είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης αυτών σε χρηματοδότηση. Ειδικότερα, στόχοι του Ταμείου είναι η ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την ίδρυση νέων καινοτόμων, εξωστρεφών και δυναμικών επιχειρήσεων, για την ανάπτυξη υφιστάμενων επιχειρήσεων μέσω του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού τους, την ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους και την εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία τους, καθώς και για την ενδυνάμωση επιχειρήσεων ή άλλων οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Το Ταμείο δύναται να επενδύσει σε περισσότερα από ένα Χρηματοδοτικά Μέσα, στο πλαίσιο των οποίων θα παρέχονται στους τελικούς αποδέκτες δάνεια, εγγυήσεις και μικροπιστώσεις για την επίτευξη των στόχων του Ταμείου. Δύναται επίσης να συμμετέχει σε επενδυτικές πλατφόρμες κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 4, του κανονισμού ΕΕ 2015/1017 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων,

στο πλαίσιο των προσπαθειών της χώρας για τη επίτευξη της βέλτιστης δυνατής μόχλευσης των διαθέσιμων πόρων.

- **Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (EquiFund) με τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων:** Το ταμείο συστάθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 7428/1829/2-12-2016 ΦΕΚ Β'/3925) Υπουργική Απόφαση. Η επενδυτική πλατφόρμα του Ταμείου Συμμετοχών, τη διαχείριση του οποίου θα αναλάβει το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο EIF, θα χρηματοδοτηθεί με κεφάλαια 200 εκατ. ευρώ από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους (ΕΣΠΑ/ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία»), 60 εκατ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ενώ θα μπορεί να αντλήσει επιπλέον κεφάλαια από διεθνή πιστωτικά ιδρύματα και ιδιώτες επενδυτές. Βασικό χαρακτηριστικό του Ταμείου Συμμετοχών είναι ότι πρόκειται να παρέχει χρηματοδότηση μέσω συμμετοχών στα κεφάλαια των επιχειρήσεων και όχι μέσω παροχής δανείων. Η χρηματοδότηση θα πραγματοποιείται μέσω ενδιάμεσων ταμείων συμμετοχών, τα οποία θα προκύπτουν από διαγωνιστική διαδικασία. Το Ταμείο Συμμετοχών θα επενδύει σε τρεις βασικούς τομείς: α) στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (technology transfer – innovation window), β) στον τομέα της γενικής επιχειρηματικότητας για επιχειρήσεις σε αρχικά στάδια (early stage) και γ) στον τομέα της γενικής επιχειρηματικότητας για επιχειρήσεις σε στάδιο ανάπτυξης (growth). Στόχος είναι με τη χρήση δημόσιων πόρων ύψους 200 εκ. € να καταστεί δυνατή η άντληση συνολικών κεφαλαίων ύψους 1 δις ευρώ για τη κεφαλαιακή ενίσχυση καινοτόμων ελληνικών επιχειρήσεων με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης.
- **Ταμείο Εξοικονομώ:** Το ταμείο συστάθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 7313/1818/29-11-2016 (ΦΕΚ Β'/3905) Υπουργική Απόφαση και στοχεύει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και αναβάθμισης κατοικιών, στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην έξυπνη διαχείριση της ενέργειας προς όφελος του περιβάλλοντος. Το Ταμείο δύναται να επενδύσει σε περισσότερα από ένα Χρηματοδοτικά Μέσα (ΧΜ), μέσω των οποίων θα παρέχονται στους τελικούς αποδέκτες δάνεια, εγγυήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου ή και άλλα συστήματα κινήτρων για την επίτευξη των στόχων του Ταμείου. Η ενίσχυση θα αφορά είτε σε επιχορήγηση των ωφελούμενων είτε σε επιχορήγηση σε συνδυασμό με άτοκο ή χαμηλότοκο δάνειο. Για το Ταμείο Εξοικονομώ II θα διατεθούν 68 εκατ. ευρώ από το ΕΠΑΝΕΚ του ΕΣΠΑ 2014-2020 για την καταβολή δανείων από τις συνεργαζόμενες με το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ Α.Ε.) τράπεζες προς τους ενδιαφερόμενους. Οι δράσεις του ταμείου απευθύνονται σε νοικοκυριά, όμως έχουν το χαρακτήρα έμμεσης ενίσχυσης των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε σχετικούς με την εξοικονόμηση ενέργειας τομείς.

3. Βασική προτεραιότητα της κυβερνητικής βιομηχανικής πολιτικής αποτελεί επίσης και η ενίσχυση της χωροθέτησης της βιομηχανίας σε οργανωμένους υποδοχείς. Συγκεκριμένα, η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας εκπόνησε προς το σκοπό αυτό επιχειρησιακό σχέδιο για την ανάδειξη των περιοχών των περιφερειακών ενοτήτων της Ελληνικής Επικράτειας όπου καθίσταται απαραίτητη η ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων.

Μέσα από τη διαδικασία της μελέτης καταγράφηκαν 415 θεσμοθετημένες βιομηχανικές χρήσεις συνολικής έκτασης 238.390 στρεμμάτων, 66 θεσμοθετημένες χρήσεις χονδρεμπορίου συνολικής έκτασης 49.306 στρεμμάτων και 58 Οργανωμένοι Υποδοχείς συνολικής έκτασης 78.381 στρεμμάτων. Οι θεσμοθετημένες χρήσεις και οι Οργανωμένοι Υποδοχείς προκύπτουν από 163 ΓΠΣ, 10 ΖΟΕ (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου), 2 ρυθμιστικά σχέδια και 58 αποφάσεις έγκρισης Βιομηχανικών Περιοχών. Από τα βασικά ευρήματα της μελέτης ήταν η ανάδειξη **181 άτυπων βιομηχανικών** συγκεντρώσεων συνολικής έκτασης 298.924 στρεμμάτων, με προτεραιότητα της Κυβέρνησης την εξυγίανση των περιοχών της Βοιωτίας, της Δυτικής Αττικής και του Καλοχωρίου του νόμου Θεσσαλονίκης.

Ειδικότερα ως προς τις μεταρρυθμίσεις που προωθούνται:

1. Προωθείται μεταρρύθμιση στις διαδικασίες αδειοδότησης των επενδύσεων. Με το Ν.4442/2016 θεσπίστηκε ένα νέο, απλό και σαφές νομοθέτημα για την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας, με γενικές διατάξεις στο πρώτο μέρος του και συγκέντρωση στο ειδικό μέρος των διατάξεων για κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που απλοποιείται. Σε αντίθεση με το Ν.4262/2014, με τον νέο νόμο υλοποιείται η μεταρρύθμιση σε φάσεις, επιλέγοντας κλάδους, οι οποίοι εξετάζονται στο σύνολο της διαδικασίας αδειοδότησής τους, με επανεξέταση και απλοποίηση όχι μόνο της τελικής αδείας, αλλά και όλων των επιμέρους δικαιολογητικών.

Το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα ξεκίνησε με την απλούστευση της αδειοδότησης σε βασικούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας (Μεταποίηση τροφίμων, Τουρισμός, Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος, Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής (logistics)). Παράλληλα έχει συσταθεί ομάδα εργασίας για την απλοποίηση και της άδειας εγκατάστασης, που ως διαδικασία διατρέχει το σύνολο της Μεταποίησης. Παράλληλα, η Κυβέρνηση ενεργοποίησε την on line εξυπηρέτηση της νέας διαδικασίας αδειοδότησης. Η εισαγωγή του πληροφοριακού συστήματος έχει σημαντικά οφέλη στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης καθώς επιδρά αποφασιστικά στη μείωση του διοικητικού βάρους, αλλά και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων καθώς στο πλαίσιο της λειτουργίας του θα δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο μητρώο επιχειρήσεων που αδειοδοτούνται και θα γίνει εφικτή η επικοινωνία και ανταλλαγή δεδομένων με άλλες υπηρεσίες και βάσεις δεδομένων.

Έμφαση πλέον θα δίνεται στους εκ των υστέρων ελέγχους κατά την πραγματική λειτουργία των επιχειρήσεων. Το νέο σύστημα ελέγχων θα αποτελέσει το αντικείμενο της επόμενης μεγάλης νομοθετικής παρέμβασης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Με τον τρόπο αυτό, το σύνολο της αγοράς θα ελέγχεται και θα εποπτεύεται αποτελεσματικά και μεθοδευμένα, και όχι αποσπασματικά και σχεδόν ανοργάνωτα, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα. Για πρώτη φορά οι έλεγχοι θα οργανώνονται με ενιαία μεθοδολογία, με βάση την ανάλυση κινδύνου και άλλα παραμετροποιημένα στοιχεία, με αποτέλεσμα να διασφαλίζεται η ποιότητα και η απόδοση τους. Δεν θα διεξάγονται πλέον μόνο κατόπιν καταγγελίας ή κατά τυχαίο τρόπο, αλλά μεθοδικά και στοχευμένα.

2. Θεσπίζονται για πρώτη φορά εργαλεία διαβούλευσης όπως είναι το Φόρουμ Βιομηχανίας, από το οποίο, με αгаστή συνεργασία και αφουγκραζόμενοι την επιχειρηματικότητα, προτάθηκαν συγκεκριμένες πολιτικές πρώτα - πρώτα για τη χάραξη της βιομηχανικής πολιτικής, εγκαθιδρύοντας ένα καινούργιο πλαίσιο, μια καινούργια κουλτούρα συνεργασίας, τόσο εντός της Δημόσιας Διοίκησης, όσο και μεταξύ της τελευταίας με την ίδια την επιχειρηματική κοινότητα. Πολλές από αυτές τις πολιτικές που προήλθαν από το εργαλείο αυτό διαβούλευσης έχουν ήδη υλοποιηθεί, κυρίως όσον αφορά την ενέργεια, την αδειοδότηση και συγκεκριμένους τομείς κλαδικής πολιτικής.

Το «Φόρουμ Βιομηχανίας» αποτελεί ένα διαρκές συμβουλευτικό όργανο για θέματα βιομηχανικής και επιχειρηματικής πολιτικής, τα οποία διαρθρώνονται σε έξι βασικούς τομείς ως εξής:

- Τους δυναμικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας
- Τη βιομηχανία και την καινοτομία
- Τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Την εξοικονόμηση ενέργειας
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία
- Το επιχειρηματικό περιβάλλον

Ειδικά, στον τομέα των δυναμικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας, αναπτύσσονται σχέδια ανάπτυξης τόσο στον κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας όσο και στο τρίπτυχο «Αγροδιατροφή – Βιομηχανία – Τουρισμός», με σκοπό για την αλλαγή στο τουριστικό πρότυπο ανάπτυξης.

Όλες οι πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης για την ενίσχυση και ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος γίνονται σε συνεργασία με τους παραγωγικούς συνδέσμους και φορείς της χώρας, προκειμένου να επιτυγχάνεται το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα με τη συνδρομή των επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ και ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ και ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Μονάδα Α1 Προγραμματισμού & Αξιολόγησης Ε.Π.

Πληροφορίες: Ρ. Θαλασσινού

Μεσογείων 56, 115 27 Αθήνα

Τηλ: 213-1503624

Fax: 210-7450847

E-mail: rthalassinou@mou.gr

Αθήνα, 26/09/2017

Α.Π. 4699 / 1192 Α1

Προς:

Αυτοτελές Γραφείο

Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Νίκης 5 – 7, 101 80 Αθήνα

Θέμα: Απάντηση στην ερώτηση με αρ. πρωτ. 8513/6.9.2017 της Βουλευτού κ. Ν. Μπακογιάννη

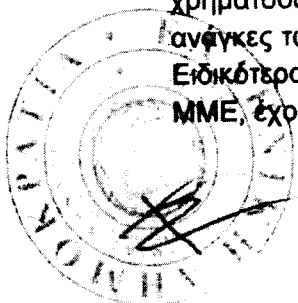
Σε απάντηση στην ερώτηση με αρ. πρωτ. 8513/6.9.2017 της Βουλευτού κ. Ν. Μπακογιάννη με θέμα: «Χρέη και απουσία διαρθρωτικών αλλαγών φέρνουν νέα λουκέτα», όσον αφορά στο ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 και τις αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

Ο σχεδιασμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία**» (ΕΠΑνΕΚ), στηρίζεται στους εξής Στρατηγικούς Πυλώνες:

1. Ενίσχυση προσαρμογής επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
2. Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους
3. Στοχευμένη επιλογή επενδύσεων / επιχειρήσεων/ δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα
4. Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων στο Ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον (Αναδιάρθρωση Δημόσιας Διοίκησης, Ανάπτυξη δομών & υποδομών)

Από το ξεκίνημα της ενεργοποίησής του μέχρι και σήμερα (18/9/2017) έχουν προκηρυχθεί έργα συνολικού ύψους δημόσιας δαπάνης **2,48 δις. €**, με το περίπου 75% αυτής να αντιστοιχεί σε προσκλήσεις που αφορούν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδοτικά μέσα και στη σύνδεση δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας με τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του **Θεματικού Στόχου 3** που αφορά στην ενίσχυση των ΜΜΕ, έχουν προκηρυχθεί δράσεις ύψους **890 εκ. €**. Ενδεικτικά παραδείγματα είναι οι

2 δράσεις ενίσχυσης ΜΜΕ των 9 στρατηγικών τομέων προτεραιότητας της χώρας, ύψους 320 εκ. € (Αναβάθμιση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές, και Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ για τον εκσυγχρονισμό τους για την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών), που αφορούν στην ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων ώστε να εκσυγχρονίζονται ή αναβαθμίζουν τις ικανότητες τους στις νέες αγορές.

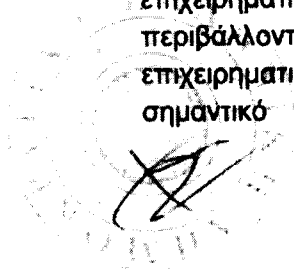
Στο ίδιο Θεματικό Στόχο εντάσσεται (στην πλειοψηφία της) και η σύσταση 2 Ταμείων Χαρτοφυλακίου συνολικού προϋπολογισμού 600 εκ. €, με κύριο στόχο τη διοχέτευση στην αγορά της απαραίτητης ρευστότητας και τη στήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω σειράς χρηματοοικονομικών εργαλείων, όπως π.χ. δάνεια, εγγυήσεις, μικροπρωτοκόλλια και επιχειρηματικά κεφάλαια, για την κάλυψη ενός ευρέως φάσματος επιχειρηματικών αναγκών, τόσο για υφιστάμενες όσο και για νέες επιχειρήσεις.

Επιπρόσθετα, στο αμέσως επόμενο διάστημα, προκηρύσσονται νέες δράσεις όπως:

- ο το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ίδρυσης και Λειτουργίας Μικρομεσαίων Τουριστικών Επιχειρήσεων, με συνολική Δημόσια Δαπάνη 120 εκ. €.
- ο Ο Β' κύκλος της δράσης Αναβάθμισης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές στην οποία θα ενσωματωθούν και επενδύσεις μεσαίων επιχειρήσεων, συνολικού προϋπολογισμού 150 εκ. €.
- ο Το Πρόγραμμα Επιχειρώ Έξω για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και του εξαγωγικού προσανατολισμού των ΜΜΕ μέσω ενίσχυσης της παρουσίας τους στις διεθνείς αγορές, με δημόσια δαπάνη 50 εκ. €.
- ο το Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Περιβαλλοντικής Βιομηχανίας, με συνολική Δημόσια Δαπάνη 20 εκ. € που αφορά στην επιχειρηματική αξιοποίηση υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων και απορριμμάτων για την παραγωγή και διάθεση πρώτων υλών και προϊόντων/υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 8 για την προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας, έχουν προκηρυχθεί δράσεις ύψους 337 εκ. €. Σε αυτό τον θεματικό στόχο ανήκουν οι δράσεις Ενίσχυσης αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων και Νεοφυής Επιχειρηματικότητα, συνολικής δημόσιας δαπάνης 227 εκ.€, που στοχεύουν στην ενίσχυση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων και στην ανάσχεση του φαινομένου των «λουκέτων» μέσω της 100% χρηματοδότησής τους. Η διαδικασία των εντάξεων είναι σε εξέλιξη, και μέχρι στιγμής, έχουν ενταχθεί 1.840 επενδύσεις συνολικού π/υ 47 εκ. ενώ ξεκίνησε η υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του Β' Κύκλου της Δράσης Ενίσχυσης αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων, και έχουν υποβληθεί ήδη 2.840 προτάσεις συνολικού π/υ 71,3 εκ. €.

Συμπερασματικά, με τις δράσεις άμεσης ενίσχυσης επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητας αλλά και ευρύτερα υποστήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος, καθώς και την ενεργοποίηση των Ταμείων, στηρίζεται η επιχειρηματικότητα με εξωστρεφή και καινοτόμα χαρακτηριστικά και καλύπτεται ένα σημαντικό μέρος του χρηματοδοτικού κενού και των ανεπαρειών της

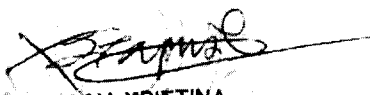

χρηματοπιστωτικής αγοράς που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Το πλέγμα αυτό δράσεων έχει σαν αποτέλεσμα την αναθέρμανση του επενδυτικού ενδιαφέροντος και την ανάσχεση του αρνητικού επιχειρηματικού κλίματος που οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες είχαν δημιουργήσει.

Όσον αφορά στο Ερώτημα 3, και στο βαθμό που αφορά την ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ, επισημαίνουμε ότι η δημιουργία και στήριξη των επιχειρήσεων μέσω των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων, ενισχύει εκ των πραγμάτων τη νόμιμη λειτουργία των ενισχυόμενων δικαιούχων, δεδομένου ότι τόσο στη διαδικασία ένταξης όσο και κατά τις πιστοποιήσεις των επενδύσεων περιλαμβάνονται κριτήρια και όροι που απαιτούν την κατάθεση εγγράφων και δικαιολογητικών από πλευράς επενδυτών που επιβεβαιώνουν τη νόμιμη λειτουργία των επιχειρήσεών τους.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ

Αγγελική Φέτση

ΣΤΑΥΡΙΝΑΔΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Οι βασικοί στόχοι του νέου νόμου όπως περιγράφονται στο άρθρο 1 είναι: «η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς πόρους και την υποστήριξη λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας, η αύξηση της απασχόλησης, η βελτίωση της συνεργασίας και η αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων, η τεχνολογική αναβάθμιση, η διαμόρφωση μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding), η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης, η μετακίνηση στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας για την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων, η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων στην προοπτική μιας κυκλικής οικονομίας, η προσφορά καλύτερων υπηρεσιών, η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων και εν τέλει η εξασφάλιση καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας».

Βασικό χαρακτηριστικό του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι η ενεργοποίησή του μέσω της δυνατότητας προκήρυξης οκτώ (8) ειδικών καθεστώτων, το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των οποίων προσδιορίζονται αλλά και οριοθετούνται από ένα σύνολο διατάξεων που περιλαμβάνονται στο Τμήμα Α', άρθρα 1 έως 69 του ν.4399/2016.

Μέσω των προβλέψεων αυτών επιχειρείται η αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων και η άρση αντικινήτρων κατά την ανάπτυξη της επενδυτικής πρωτοβουλίας και επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, η αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων, η ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασιών, η αύξηση των εξαγωγικών δυνατοτήτων και των δυνατοτήτων για καινοτομία, ο περιορισμός της γραφειοκρατίας και η στήριξη νέων και νεοφυών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Παράλληλα ορίζονται ειδικές κατηγορίες ενίσχυσης είτε στη βάση των επιδόσεων των επιχειρήσεων (εξωστρέφεια, συγχωνεύσεις, αύξηση απασχόλησης, ένταση E&A, κλάδοι, υψηλή προστιθέμενη αξία,) είτε σε χωρική βάση (ορεινές, νησιωτικές, παραμεθόριες περιοχές και περιοχές αυξημένου μεταναστευτικού φόρτου, ΒΕΠΕ Βιομηχανικές Περιοχές/ Ζώνες Καινοτομίας), με στόχο την καλύτερη υλοποίηση των επιμέρους επιδιώξεων του αναπτυξιακού νόμου αλλά και την ευχερέστερη διασύνδεση ανάμεσα στον επιθυμητό στόχο και στα αντίστοιχα μέτρα υλοποίησής του.

Σημαντική καινοτομία του νέου νόμου αποτελεί και η καθιέρωση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων με απώτερο σκοπό την επίτευξη πολύ μεγαλύτερης μόχλευσης στη συμμετοχή του Δημοσίου, καθώς και την αξιοποίηση δυνατοτήτων επένδυσης σε ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια που με άλλη μορφή κρατικής παρέμβασης θα ήταν εκτός χρηματοδότησης.

Καθίσταται σαφές από τα ανωτέρω ότι βασική επιδίωξη του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης της επιχειρηματικής κοινότητας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση επενδυτικής πολιτικής και η δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του επιχειρηματικού κόσμου και θα προσαρμόζεται στις διαρκώς εξελισσόμενες ανάγκες της οικονομικής ζωής διευκολύνοντας την επενδυτική πρωτοβουλία και δραστηριότητα.

Επισημαίνεται, τέλος ότι ο νέος νόμος έχει ήδη ενεργοποιηθεί, εφόσον, μέχρι και σήμερα, έχουν εκδοθεί τέσσερις (4) υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες συστάθηκαν και προκηρύχθηκαν ισάριθμα καθεστώτα ενισχύσεων, και συγκεκριμένα τα καθεστώτα της Γενικής Επιχειρηματικότητας, των Ενισχύσεων Μηχανολογικού Εξοπλισμού, των Επενδύσεων Μείζονος Μεγέθους και των Νέων Ανεξάρτητων ΜΜΕ. Για τα καθεστώτα αυτά έχει ήδη ολοκληρωθεί η διαδικασία της υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής, ενώ για τα δύο εξ' αυτών, ήτοι της Γενικής Επιχειρηματικότητας και των Νέων Ανεξάρτητων ΜΜΕ, έχει εκκινήσει και η διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης, Οργάνωσης &
Τεχνικών Υπηρεσιών Τομέα Ανάπτυξης

Κ.Α.Α.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

- 1 Γραφείο Υπουργού κ. Δ. Παπαδημητρίου
- 2 Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού κ. Α. Χαρίση
- 3 Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Θ. Λαμπριανίδη
- 4 Γενικού Διευθυντή κ. Π. Λαμπρινού
- 5 Διεύθυνση Έγκρισης & Παρακολούθησης Επενδύσεων/ Τμήμα Νομικής Υποστήριξης